

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA SITA

KIKAO CHA SITA

10 SEPTEMBER, 2019

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA KUMI NA SITA

KIKAO CHA SITA – TAREHE 10 SEPTEMBER, 2019

I. DUA:

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI WA MALIASILI NA UTALII:

Maelezo ya Waziri wa Maliasili na Utalii kuhusu:-

- (a) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Kigosi kuwa Hifadhi ya Taifa ya Kigosi;
- (b) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji wa Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Ugalla kuwa Hifadhi ya Taifa ya Mto Ugalla.

MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA ARDHI, MALIASILI NA UTALII:

Maoni ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Ardhi, Maliasili na Utalii kuhusu:-

- (a) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Kigosi kuwa Hifadhi ya Taifa ya Kigosi;

- (b) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji wa Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Ugalla kuwa Hifadhi ya Taifa ya Mto Ugalla.

MSEMAJI MKUU WA KAMBI RASMI YA UPINZANI BUNGENI WA WIZARA YA MALIASILI NA UTALII:

Maoni ya Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni kwa Wizara ya Maliasili na Utalii kuhusu:-

- (a) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Kigosi kuwa Hifadhi ya Taifa ya Kigosi;
- (b) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji wa Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Ugalla kuwa Hifadhi ya Taifa ya Mto Ugalla.

WAZIRI WA NCHI, OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO NA MAZINGIRA):

Maelezo ya Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira) kuhusu Azimio la Kuridhia Mkataba wa Minamata Kuhusu Zebaki (*Minamata Convention on Mercury*).

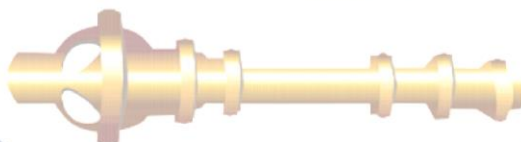
MWENYEKITI WA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA VIWANDA, BIASHARA NA MAZINGIRA:

Maoni ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Viwanda, Biashara na Mazingira kuhusu Azimio la Kuridhia Mkataba wa Minamata Kuhusu Zebaki (*Minamata Convention on Mercury*).

MSEMAJI MKUU WA KAMBI RASMI YA UPINZANI BUNGENI WA OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO NA MAZINGIRA):

Maoni ya Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni kwa Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira) kuhusu Azimio la Kuridhia Mkataba wa Minamata Kuhusu Zebaki (*Minamata Convention on Mercury*).

III. MASWALI:

OFISI YA WAZIRI MKUU:

69. MHESHIMIWA LEAH JEREMIAH KOMANYA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri Mkuu:-

Je, Serikali ina mkakati gani wa kuhakikisha Kifungu cha 31(1) cha Sheria ya Watu Wenye Ulemavu ya Mwaka 2010 kinatekelezwa ipasavyo.

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

70. MHESHIMIWA ZUBERI MOHAMED KUCHAUKA (LIWALE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Shule ya Msingi Kambarage ni Shule pekee katika Wilaya ya Liwale inayochukua Watoto wenye Mahitaji Maalum (Walemavu); Lakini Shule hiyo haina Walimu wenye taaluma hizo na vilevile miundombinu ya Shule hiyo sio rafiki kwa Watoto wenye Ulemavu:-

- (a) Je, ni lini Shule hiyo itapatiwa Walimu wenye taaluma husika ili kukidhi mahitaji ya Shule;
- (b) Je, Serikali ina mpango gani wa kuboresha mazingira ya Shule hiyo ili iweze kukidhi mahitaji ya Watoto hao.

71. MHESHIMIWA SUSAN LIMBWENI KIWANGA (MLIMBA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Jimbo la Mlimba lina mito mingi mikubwa inayotenganisha Kata pamoja na Vijiji:-

Je, ni lini TARURA itajenga madaraja ya kudumu katika Kata ya Mbingu na Kijiji cha Chiwachiwa, Kata ya Igima na Kijiji cha Mpofu, Kijiji cha Ngajengwa (kwa Mtwanga), Kata ya Mchombe

na Kijiji cha Igia, Kata ya Mofu na Kijiji cha Ikwambi, Kata ya Mbingu, Kata ya Utengule, na Kijiji cha Ipugasa, Kata ya Kamwene na Kata ya Uchindile, Kata ya Msagati Kijiji cha Taweta na Kijiji cha Tanga, Kata ya Kalengakelu na Merela, Kata ya Mlimba – Sokoni na Kata ya Idete – Barabara ya Itikinyu.

WIZARA YA KILIMO:

72. MHESHIMIWA FLATEI GREGORY MASSAY (MBULU VIJIJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo:-
Wakulima wa Vitunguu saumu wanayo changamoto ya soko la kuuzia zao hilo:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kutafuta soko la Vitunguu saumu nje ya nchi.

73. MHESHIMIWA AMINA NASSORO MAKILLAGI (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo:-
Vyama vya Ushirika ndio mkombozi wa Wakulima na Wafugaji:-

Je, Serikali ina mkakati gani wa kuhakikisha Vyama hivyo vinaimarika na kuleta tija kwa Wananchi.

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

74. MHESHIMIWA ORAN MANASE NJEZA (MBEYA VIJIJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango:- Ili kuboresha Kilimo na ujasiriamali inahitajika elimu kwa Wakulima ikiwa ni pamoja na kuwa na vyanzo vya uhakika vya mtaji:-

- (a) Je, Benki ya Kilimo ina mtaji kiasi gani;
- (b) Je, Benki ya Kilimo ina mkakati gani wa kuwafikia Wakulima wadogo wa Wilaya ya Mbeya.

WIZARA YA MAMBO YA NJE NA USHIRIKIANO WA AFRIKA MASHARIKI:

75. MHESHIMIWA TAUHIDA CASSIAN GALOSS (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki:-

Je, Serikali ina maelezo gani juu ya Viongozi kutoka nje ya nchi wanaokuja Tanzania na kutembelea baadhi ya maeneo na kisha wanapokuta miradi ya Wananchi huahidi kusaidia na baadae kushindwa kutimiza ahadi zao.

**WIZARA YA ULINZI NA JESHI LA KUJENGA
TAIFA:**

**76. MHESHIMIWA YUSSUF HAJI KHAMIS
(NUNGWI):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa:- Kumekuwa na matukio ya Watoto kuokota mabomu wakidhani ni vyuma chakavu na kisha kuwalipukia na kusababisha madhara makubwa ikiwemo vifo; hivi karibuni Watoto watano (5) wamepoteza maisha na zaidi ya Watoto arobaini (40) kujeruhiwa katika Shule ya Msingi ya Kihinga iliyoko Ngara Mkoani Kagera:-

- Je, Serikali ina mpango gani wa kudhibiti na kukomesha tatizo hilo.

**WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA
MAWASILIANO:**

**77. MHESHIMIWA RITTA ENESHER KABATI
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Wananchi waliopisha ujenzi wa barabara ya mchepuo ya Tumaini kuchepusha magari makubwa kupita katikati ya Mji wa Iringa walilipwa fidia zao baada ya muda mrefu sana tangu kufanyiwa tathmini:-

(a) Je, Sheria inasemaje;

(b) Je, Serikali ipo tayari kuwapatia nyongeza ya fidia Wananchi hao.

78. MHESHIMIWA JEROME DISMAS BWANAUSI (LULINDI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Serikali iliahidi kujenga minara ya mawasiliano ya simu katika Kata za Sindano, Lupajo, Lipumburu Mchauru na Mapili (Chikolopola) ambazo zipo mpakani mwa Tanzania na Msumbiji:-

Je, ni lini Serikali itatekeleza ahadi hiyo.

79. MHESHIMIWA ANATROPIA LWEHIKILA THEONEST (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:-

Je, Serikali imefikia wapi katika mchakato wa kulipa fidia kwa Wananchi wa Kipunguni waliotakiwa kusitisha kuendeleza maeneo yao ili kupisha upanuzi wa Uwanja wa Ndege.

WIZARA YA MAJI:

80. MHESHIMIWA MARIA NDILLA KANGOYE (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji:- Upo mradi wa maji kutoka Ziwa Victoria kuelekea Mkoa ya Shinyanga na Tabora wenye mitambo yake kwenye chanzo cha maji Ihelile Wilayani Misungwi; aidha maeneo yanayozunguka mitambo hiyo na yanayopitiwa na mabomba ya mradi huo hayana maji safi na salama:-

Je, ni nini mpango wa Serikali wa kusambaza maji safi na salama kutoka Ziwa Victoria kwa wananchi wa Vijiji vya Mkoa wa Mwanza hususan maeneo yanayopitiwa na bomba hilo.

81. MHESHIMIWA ABDUL-AZIZ MOHAMED ABOOD (MOROGORO MJINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji:- Serikali iliahidi kuleta mradi wa maji katika Jimbo la Morogoro Mjini ambao utamaliza kero ya maji katika maeneo mbalimbali ikiwemo Kihonda, Tungi, Lukobe na Mkundi katika Kata ya Mindu:-

(a) Je, ni lini mradi huo utanza;

(b) Je, mradi huo unategemewa kugharimu fedha kiasi gani.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

82. MHESHIMIWA PETER AMBROSE LIJUALIKALI (KILOMBERO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Jeshi la Magereza lilikuwa na mpango wa ujenzi wa Gereza Kitongoji cha Nakatoni Kijiji cha Kibaoni Wilaya ya Kilombero:-

Je, mpango huo umefikia wapi.

WIZARA YA NISHATI:

83. MHESHIMIWA ALMAS ATHUMAN MAIGE (TABORA KASKAZINI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati:- Mradi wa REA III (1) unatekelezwa katika Jimbo la Tabora Kaskazini kwa kasi ndogo na mpaka sasa ni Vijiji 3 tu kati ya Vijiji 18 ndio vimewashwa umeme:-

(a) Je, Serikali inachukua hatua gani kuhakikisha Mkandarasi anakamilisha umeme katika Vijiji vyote 18 vya REA III (1);

(b) Kwa vile kwa makosa mradi wa REA III (1) unarudiwa kupelekwa katika Kijiji cha Upuge Kata ya Upuge ambako umeme ulishapelekwa na REA III. Je, ni lini sasa umeme utapelekwa katika Kata ya Ikongolo ambako ni Kata jirani na Kata ya Upuge.

IV. HOJA ZA SERIKALI:

MAAZIMIO:

WAZIRI WA MALIASILI NA UTALII:

- (a) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Kigosi kuwa Hifadhi ya Taifa ya Kigosi;
- (b) Azimio la kuridhia Mapendekezo ya Ubadilishaji wa Hadhi Sehemu ya eneo la Pori la Akiba la Ugalla kuwa Hifadhi ya Taifa ya Mto Ugalla.

WAZIRI WA NCHI, OFISI YA MAKAMU WA RAIS (MUUNGANO NA MAZINGIRA):

Azimio la Bunge la Kuridhia Mkataba wa Minamata Kuhusu Zebaki (*Minamata Convention on Mercury..*)

**DODOMA
10 SEPTEMBER, 2019**

**S. KAGAIGAI
KATIBU WA BUNGE**